

Wyciąg z Instrukcji Bezpieczeństwa Pożarowego OPERY BAŁTYCKIEJ w GDAŃSKU

Zadaniem „Instrukcji bezpieczeństwa pożarowego” jest zapewnienie maksymalnej ochrony osobom przebywającym w obiekcie Opery Bałtyckiej w Gdańsku.

Do zapoznania się z instrukcją bezpieczeństwa pożarowego oraz przestrzegania jej ustaleń zobowiązani są wszyscy pracownicy wykonujący swoje czynności zawodowe w przedmiotowym budynku. Postanowienia instrukcji obowiązują także wszystkie osoby i pracowników firm (osób prawnych i fizycznych) wynajmujących pomieszczenia w budynku, co zawarte jest w umowach najmu. Obowiązkiem kierowników firm wynajmujących pomieszczenia jest zapoznanie podległych pracowników z postanowieniami niniejszej instrukcji oraz przeprowadzenie szkolenia przeciwpożarowego. Kierownicy firm wynajmujących pomieszczenia sprawują nadzór nad bezpieczeństwem pożarowym użytkowanych pomieszczeń. Dla osób przebywających w budynku wymagania przeciwpożarowe są zawarte w „Instrukcji ogólnej przeciwpożarowej” umieszczone w miejscach dostępnych.

Właściciel, zarządca lub użytkownik budynku, obiektu lub terenu, zapewniając jego ochronę przeciwpożarową, obowiązany jest w szczególności:

- 1) przestrzegać przeciwpożarowych wymagań budowlanych, instalacyjnych i technologicznych;
- 2) wyposażyć budynek, obiekt lub teren w sprzęt pożarniczy lub ratowniczy oraz środki gaśnicze zgodne z zasadami określonymi w odrębnych przepisach;
- 3) zapewnić konserwacje i naprawy sprzętu oraz urządzeń określonych w pkt. 2), zgodnie z zasadami i wymaganiami gwarantującymi sprawne i niezawodne ich funkcjonowanie;
- 4) zapewnić osobom przebywającym w budynku, obiekcie lub terenie bezpieczeństwo i możliwość ewakuacji;
- 5) przygotować budynek, obiekt lub teren do prowadzenia akcji ratowniczej;
- 6) zaznajomić pracowników z przepisami przeciwpożarowymi;
- 7) ustalić sposoby postępowania na wypadek powstania pożaru, klęski żywiołowej lub innego miejscowego zagrożenia.

Osoba fizyczna, osoba prawna, organizacja lub instytucja korzystająca ze środowiska, budynku, obiektu lub terenu są obowiązane zabezpieczyć je przed zagrożeniem pożarowym lub innym miejscowym zagrożeniem.

Wyroby służące do ochrony przeciwpożarowej mogą być wprowadzone do obrotu i stosowania wyłącznie na podstawie certyfikatu zgodności w rozumieniu przepisów o badaniach i certyfikacji.

Instrukcja niniejsza jest zbiorem materiału informacyjnego, jaki ma służyć wszystkim pracownikom Opery oraz najemcom. Z instrukcją należy zapoznać i zobowiązać do przestrzegania jej ustaleń wszystkich pracowników, konserwatorów i obsługę obiektu oraz pracowników firm zewnętrznych wykonujących w obiekcie lub na terenie przyległym prace budowlane i remontowe.

Podstawa prawna opracowania:

§ 6 Rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 7 czerwca 2010 r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów (Dz. U. Nr 109, poz. 719 z dnia 22 czerwca 2010r.).

Akty prawne:

1. Ustawa z dnia 24 sierpnia 1991 r. o ochronie przeciwpożarowej (Dz. U. z 2002 r. Nr 147, poz. 1229; zm. Dz. U. z 2003 r. Nr 52, poz. 452; Dz. U. z 2004 r. Nr 96, poz. 959; z późniejszymi zmianami);
2. Ustawa Prawo Budowlane z dnia 7 lipca 1994 r. (tekst jednolity Dz. U. z 2006 r. Nr 156, poz. 1118);
3. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 7 czerwca 2010r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów (Dz. U. Nr 109, poz. 719);
4. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 16 czerwca 2003 r. w sprawie przeciwpożarowego zaopatrzenia w wodę oraz dróg pożarowych (Dz. U. Nr 121, poz. 1139);
5. Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie (Dz. U. Nr 75, poz. 690, z późniejszymi zmianami);

WARUNKI OCHRONY PRZECIWPÓŻAROWEJ, WYNIKAJĄCE Z PRZEZNACZENIA OBIEKTU PRZEZNACZENIA OBIEKTU, SPOSOBU UŻYTKOWANIA, PROWADZONEGO PROCESU TECHNOLOGICZNEGO I JEGO WARUNKÓW TECHNICZNYCH, W TYM ZAGROŻENIA WYBUCEM

Opera Bałtycka w Gdańsku zlokalizowana jest u zbiegu ulic: Alei Zwycięstwa, Alei Hallera i ulicy Towarowej. Obiekt zbudowany jest w kształcie prostokąta (92 x 63 m) . W środku znajduje się wewnętrzne patio. Jest budynkiem o pięciu kondygnacjach. W budynku wyróżnia się cztery części o zróżnicowanych funkcjach:

- część przeznaczoną dla widzów – widownia, szatnia, foyer;
- pomieszczenia sceniczne – scena, kieszenie boczne, nadszenie, podszenie, magazyny, kabiny techniczne, kanał orkiestry;
- pomieszczenia zaplecza sceny – garderoby, sala prób, bufet;
- administracja – pomieszczenia biurowe wraz z pomieszczeniami magazynowo-produkcyjnymi (pralnia, warsztaty: krawiecki, szewski);

Pomieszczeniami o największym zagrożeniu pożarowym są: scena z kieszeniami bocznymi oraz magazyn dekoracji, kostiumów i rekwizytów. W pomieszczeniach magazynowych składowane są duże ilości materiałów i przedmiotów wykonanych z materiałów palnych. Na scenie dekoracje montowane są na podłodze sceny oraz zawieszane na wyciągach (sztankietach) nad sceną. Oprócz dekoracji na scenie montowane są elementy okotowania sceny o znacznych długościach tj. tak zwane horyzonty, ekrany, kotary, soffity, szale boczne i inne elementy, co przy dużej wysokości sceny i jej kubaturze powoduje sprzyjające warunki do szybkiego rozprzestrzeniania się pożaru. Na scenie zainstalowane są również elementy wyposażenia technicznego takie, jak mosty i rampy oświetlenia

i nagłośnienia, reflektory. W czasie przedstawień eksploatowane są przenośne urządzenia elektryczne i podświetlane dekoracje. Na zagrożenie pożarowe na scenie mają wpływ efekty specjalne (sporadycznie) z wykorzystaniem otwartego ognia, strzałów z broni hukowej

i sztuczne ognie. Pozostałe pomieszczenia o małym obciążeniu ogniowy nie stwarzają dużego zagrożenia pożarowego.

Gabaryty budynku:

Powierzchnia zabudowy: 4 433 m²,

Powierzchnia użytkowa: 9 430 m²,

Kubatura budynku: 56 688 m³,

Ilość kondygnacji podziemnych: 1 (pomieszczenia techniczne PM)

Ilość kondygnacji nadziemnych: 4

Warunki budowlano – instalacyjne, ich stan techniczny (związane z ochroną przeciwpożarową).

Budynek wyposażony jest w niżej wymienione instalacje użytkowe:

- wodociągową - z sieci miejskiej,
- kanalizacji sanitarnej - do sieci miejskiej,
- centralnego ogrzewania - z wymiennikowni miejskiej,
- elektryczną,
- wentylacyjną,
- odgromową,
- alarmową.

Podręczny sprzęt gaśniczy, rozmieszczenie

Budynek Opery Bałtyckiej winien być wyposażony w gaśnice przenośne spełniające wymagania Polskich Norm będących odpowiednikami norm europejskich EN, dotyczących gaśnic.

Rodzaj gaśnic powinien być dostosowany do gaszenia tych grup pożarów, określonych w PN dotyczących podziału pożarów, które mogą występować w obiekcie:

- pożary grupy A, pożary ciał stałych pochodzenia organicznego, przy spalaniu których występuje zjawisko żarzenia, np. drewno, papier, tkaniny, produkty rolne, tworzywa sztuczne – do gaszenia stosuje się gaśnice płynowe, pianowe lub proszkowe;
- pożary grupy B, pożary cieczy palnych i substancji stałe topiących się wskutek ciepła powstałego przy pożarze, np. oleje, tłuszcze, ciecze ropopochodne, parafina, pak, smoła, – do gaszenia stosuje się gaśnice płynowe, pianowe, proszkowe lub śniegowe;
- pożary grupy C, pożary gazów palnych, np. metan, propan, butan, wodór, – do gaszenia stosuje się gaśnice proszkowe lub śniegowe;
- pożary grupy D, pożary metali lekkich, np. magnez, sód, potas, – do gaszenia stosuje się gaśnice proszkowe specjalne do tego przeznaczone;
- pożary urządzeń elektrycznych będących pod napięciem lub materiałów znajdujących się w pobliżu tych urządzeń – do gaszenia stosuje się zamiennie gaśnice śniegowe lub śniegowe.

W budynku Opery Bałtyckiej, jedna jednostka masy środka gaśniczego 2 kg (lub 3 dm³) zawartego w gaśnicach powinna przypadać na każde 100 m². Zaleca się stosowanie gaśnic o masie środka gaśniczego minimum 6 kg (lub 6 dm³).

Rozmieszczenie gaśnic:

- w miejscach łatwo dostępnych i widocznych, w szczególności przy wejściach i klatkach schodowych, przy przejściach i korytarzach, przy wyjściach z pomieszczeń na zewnątrz;

- w miejscach nie narażonych na uszkodzenia mechaniczne oraz na działanie źródeł ciepła (piece, grzejniki);
- odległość z każdego miejsca w obiekcie, w którym może przebywać człowiek, do najbliższej gaśnicy nie powinna być większa niż 30 m;
- gaśnice należy zawieszać na wieszakach, na wysokości 0,30 m lub 1,70 m nad podłogą;
- do gaśnic powinien być zapewniony dostęp o szerokości co najmniej 1 m.

Obsługa gaśnicy polega na:

- zerwaniu zawleczki (zabezpieczenia),
- naciśnięciu dźwigni (przycisku) uruchamiającej w dół,
- odczekaniu ok. 5 - 6 sekund
- naciśnięciu dźwigni prądowniczki na końcu węża,
- skierowanie strumienia gaśniczego najpierw nad płomień, a następnie na płomień.

Przeciwożarowe zaopatrzenie wodne

Zastosowana sieć hydrantowa wewnętrzna i zewnętrzna spełnia wymagania stawiane zaopatrzeniu przeciwpożarowemu w wodę.

Wewnętrzna instalacja wodociągowa przeciwpożarowa w budynku

- W obiekcie zastosowano instalację hydrantów wewnętrznych, rozmieszczając szafki hydrantowe wraz z wyposażeniem w taki sposób, aby wszystkie pomieszczenia budynku były chronione siecią hydrantową.
- W budynku zastosowano szafki z zaworami hydrantowymi o średnicy zaworu 25 z wężem półsztywnym.
- Hydranty wewnętrzne służą do gaszenia pożaru w zarodku przez obsługę obiektu, a także mogą być wykorzystywane przez strażaków w czasie akcji gaśniczej. Hydrantów nie wolno używać do celów gospodarczych i innych niż ochrona przeciwpożarowa.
- Drzwi szafek hydrantowych powinny być zamknięte na kluczyk uniwersalny (znajdujący się za szybką kontrolną szafki hydrantowej) oraz oznakowane znakiem bezpieczeństwa „hydrant wewnętrzny”.
- Węże w szafkach hydrantowych powinny być podłączone do zaworu hydrantowego, połączone ze sobą i z prądownicą.
- Wodą z hydrantu gasi się pożary ciał stałych, chłodząc materiały. Wodą nie wolno gasić urządzeń pod napięciem elektrycznym.

Obsługa hydrantu polega na:

- rozwinięciu węża z prądownicą na całą długość, bez załamania,
- uruchomieniu zaworu hydrantowego przez jedną osobę,
- skierowaniu strumienia gaśniczego na płomień przez drugą osobę,
- operowanie prądem wody powinno odbywać się przez dwie osoby (druga asekuje).

Sygnalizacja pożaru

Całkowitą ochroną obiektu, wraz z widownią tzn. wszystkie pomieszczenia i przestrzenie są nadzorowane automatycznymi i ręcznymi detektorami pożaru.

Ze względu na charakter zagrożenia pożarowego, zastosowano pełną ochronę pożarową obiektu, przewidując zainstalowanie jonizacyjnych czujek dymu i optycznych czujek we wszystkich pomieszczeniach technicznych oraz czujek liniowych dymu na widowni.

Rozmieszczenie poszczególnych typów sygnalizatorów można podzielić na dwie strefy. Jedna strefa obejmuje widownię, scenę, podscenie, kieszenie boczne sceny i magazyny dekoracji. Druga strefa obejmuje całe zaplecze tj. część administracyjno - garderobianą, magazynową, pracownie, pomieszczenia techniczne i gospodarcze.

Dodatkowo cały obiekt jest wyposażony w ręczne sygnalizatory pożaru rozmieszczone na głównych ciągach ewakuacyjnych.

Drogi pożarowe

Warunki dla drogi pożarowej spełnia układ dróg miejskich (Aleja Zwycięstwa, Aleja Hallera, ulica Towarowa).

W czasie dostaw towaru może występować blokowanie dojazdu do obiektu. Kierowcy samochodów dostawczych powinni znajdować się przy swoich samochodach, aby w razie potrzeby natychmiast odjechać pozostawiając wolny dojazd dla służb ratowniczych.

Instrukcja alarmowania w przypadku powstania pożaru

Zasady postępowania w przypadku powstania pożaru określa „Instrukcja postępowania w przypadku powstania pożaru” stanowiąca załącznik nr 1 do niniejszej aktualizacji instrukcji.

Ogólne zasady:

- ustalić dokładnie miejsce powstania pożaru lub innego zagrożenia i drogi jego rozprzestrzeniania się,
- powiadomić osoby przebywające w pobliżu,
- ustalić możliwość ugaszenia pożaru w zarodku i rozpocząć akcję podręcznym sprzętem gaśniczym,
- jednocześnie zaalarmować Straż Pożarną **tel. 998, 112**

Miejskie Centrum Powiadamiania Ratunkowego
Miejskie Stanowisko Kierowania
Państwowej Straży Pożarnej w Gdańsku
tel.: 998, 112

Przy telefonicznym alarmowaniu straży pożarnej po zgłoszeniu się dyżurnego dyspozytora należy spokojnym i wyraźnym głosem podać:

1. gdzie się pali (pomieszczenie, kondygnacja, itp.)
2. co się pali,
3. czy jest zagrożenie życia ludzkiego,
4. jakie pomieszczenia są bezpośrednio zagrożone,
5. podać swoje nazwisko i numer telefonu, z którego zgłasza się pożar.

Po przekazaniu zgłoszenia, rozmowę telefoniczną rozłączamy wyłącznie na polecenie dyspozytora straży pożarnej.

Następnie należy powiadomić obsługę Opery Bałtyckiej w Gdańsku.

Zabezpieczenie przeciwpożarowe prac niebezpiecznych pod względem pożarowym

Pod pojęciem prac niebezpiecznych pod względem pożarowym rozumie się prace remontowo-budowlane związane z użyciem otwartego ognia, prowadzone wewnątrz obiektu bądź na przyległych placach, np. spawanie, cięcie palnikiem, lutowanie, podgrzewanie itp.

1. O zamiarze, rozpoczęciu i zakończeniu prac niebezpiecznych pod względem pożarowym należy bezwzględnie powiadomić pion techniczny i powołaną komisję mającą nadzór nad prowadzeniem prac niebezpiecznych pożarowo.

2. Przed rozpoczęciem prac niebezpiecznych pod względem pożarowym należy:

- ocenić zagrożenie pożarowe w miejscu, w którym prace będą wykonywane;
- określić niezbędne wymagania przeciwpożarowe, mające na celu niedopuszczenie do powstania i rozprzestrzeniania się pożaru lub wybuchu;
- wskazać osoby odpowiedzialne za odpowiednie przygotowanie miejsca pracy, za przebieg oraz zabezpieczenie miejsca po zakończeniu pracy;
- zapewnić wykonywanie prac wyłącznie przez osoby do tego upoważnione, posiadające odpowiednie kwalifikacje;
- zaznajomić osoby wykonujące prace z zagrożeniami pożarowymi występującymi w rejonie wykonywania prac oraz z przedsięwzięciami mającymi na celu niedopuszczenie do powstania pożaru lub wybuchu;
- sporządzić protokół zabezpieczenia przeciwpożarowego prac niebezpiecznych pożarowo;
- po wykonaniu zleconych zabezpieczeń wydać pisemne zezwolenie na przeprowadzenie prac niebezpiecznych pożarowo;
- wykonywanie prac niebezpiecznych pożarowo bez pisemnego zezwolenia jest zabronione;
- po zakończeniu prac niebezpiecznych pożarowo przeprowadzić dokładną kontrolę w rejonie wykonywania prac i pomieszczeniach sąsiednich w celu sprawdzenia czy nie zaistniały możliwości powstania pożaru;
- w budynkach i pomieszczeniach posiadających palne elementy konstrukcji, w/w kontrolę należy ponowić po upływie 4, a następnie 8 godzinach, licząc od czasu zakończenia prac;
- wyniki kontroli należy odnotować w książce kontroli prac niebezpiecznych pożarowo.

3. Przy wykonywaniu prac niebezpiecznych pod względem pożarowym należy:

- zabezpieczyć przed zapaleniem materiały palne występujące w miejscu wykonywania prac oraz w rejonach przyległych, w tym również elementy konstrukcji budynku i znajdujących się w nim instalacji technicznych;
- prowadzić prace niebezpieczne pod względem pożarowym w pomieszczeniach (urządzeniach) zagrożonych wybuchem lub w pomieszczeniach, w których wcześniej wykonywano inne prace związane z użyciem łatwo palnych cieczy lub palnych gazów, jedynie wtedy, gdy stężenie par cieczy lub gazów w mieszaninie z powietrzem w miejscu wykonywania prac nie przekracza 10% ich dolnej granicy wybuchowości;
- mieć w miejscu wykonywania prac sprzęt umożliwiający likwidację wszelkich źródeł pożaru;
- używać do wykonywania prac wyłącznie sprzętu sprawnego technicznie i zabezpieczonego przed możliwością powstania pożaru.

Podstawowe zakazy i ograniczenia przeciwpożarowe.

1. Zakazuje się używania ognia otwartego i palenia tytoniu w strefach zagrożonych pożarem, a w szczególności :
 - a) scena duża;
 - b) sale prób;
 - c) widownia;
 - d) magazyny.
2. Zakazuje się użytkowania elektrycznych urządzeń grzejnych ustawionych bezpośrednio na podłożu palnym. Dopuszcza się stosowanie urządzeń grzejnych bez podstawki niepalnej, jeżeli wynika to z warunków określonych przez producenta.
3. Zakazuje się ustawiania urządzeń instalacji ogrzewczych, których zewnętrzne powierzchnie mogą nagrzać się do temperatury przekraczającej 100 oC (np. garnki do gotowania wody, piecyki grzewcze) w odległości mniejszej niż 0,5 m od materiałów palnych np. drewna, firanek, zasłon itp.
4. Zakazuje się przechowywania materiałów palnych w odległości mniejszej niż 0,5 m od, linii kablowych, przewodów uziemiających oraz przewodów instalacji odgromowej.
5. Zakazuje się stosowania osłon punktów świetlnych wykonanych z materiałów palnych.
6. Zabrania się gromadzenia palnych materiałów pod zewnętrznymi ścianami budynków.
7. Zabrania się:
 - a) prowizorycznego instalowania urządzeń elektrycznych;
 - b) dokonywania napraw urządzeń i instalacji elektrycznych, wentylacyjnych i ogrzewczych przez osoby nie posiadające odpowiednich uprawnień w tym zakresie;
 - c) włączania do sieci jednocześnie urządzeń elektrycznych w takiej ilości, że łączny pobór mocy energii może powodować przeciążenie instalacji elektrycznej;
 - d) pozostawiania bez dozoru włączonych urządzeń nie przystosowanych do pracy ciągłej.
8. Zabrania się przechowywania jednocześnie w pomieszczeniu substancji, których powinowactwo chemiczne może spowodować wybuch lub pożar.
9. Zabrania się wrzucania do śmietników ogólnego użytku, nie dogaszanych papierosów, materiałów i substancji chemicznych mogących spowodować proces samozapalenia.
10. Zabrania się ustawiania butli ze sprężonymi lub skroplonymi gazami, bez należytego zabezpieczenia przed upadkiem, działaniem ciepła i możliwością zatłuszczenia zaworu.
11. Zabrania się prania odzieży w płynach łatwopalnych, używania tych płynów do zmywania, przemywania urządzeń, podłóg oraz czyszczenia plam.
12. Zabrania się palenia ognisk, spalania śmieci i odpadów w odległości mniejszej niż 10 m od budynków, bez odpowiedniego zabezpieczenia i dozoru.
13. Zabrania się używania sprzętu i urządzeń przeciwpożarowych do celów innych niż gaszenie pożaru i szkolenie pracowników.

§ 2

Pozostałe ograniczenia i nakazy.

1. Zabrania się składowania materiałów palnych na drogach ewakuacyjnych lub innych materiałów ograniczających szerokość przejścia.
2. Zabrania się zamykania drzwi ewakuacyjnych w sposób uniemożliwiający natychmiastowe ich użycie.
3. Zakazuje się uniemożliwienia lub ograniczenia dostępu do:
 - a) sprzętu gaśniczego,
 - b) wyjść ewakuacyjnych,
 - c) wyłączników i tablic rozdzielczych energii elektrycznej, głównych zaworów gazu.
4. W miejscach ogólnie dostępnych powinny być umieszczone instrukcje alarmowe i postępowania na wypadek powstania pożaru, klęski żywiołowej lub innego miejscowego zagrożenia wraz z wykazem telefonów alarmowych oraz rozmieszczeniem kierunków i wyjść ewakuacyjnych.

5. Drogi, wyjścia i kierunki ewakuacji, miejsca usytuowania sprzętu gaśniczego i urządzeń przeciwpożarowych, głównych wyłączników prądu i głównych zaworów gazu powinny być oznakowane zgodnie z obowiązującymi Polskimi Normami.
6. Poszczególne instalacje i urządzenia należy użytkować i utrzymywać w stanie zgodnym z warunkami technicznymi i wymaganiami ustalonymi przez producenta, a w szczególności należy je poddawać okresowym przeglądom i konserwacji.
7. Czasookresy przeglądów i konserwacji instalacji oraz urządzeń regulują: elektrycznych - Przepisy Eksploatacji Urządzeń Elektrycznych, gazowych - Przepisy Eksploatacji Instalacji Gazowych, alarmowych - Polskie Normy.
8. Eksploatacja instalacji i urządzeń, których stan techniczny może przyczynić się do powstania pożaru, wybuchu lub rozprzestrzenienia się ognia, jest zabroniona.